

**Meldcode bij signalen van Huiselijk
Geweld en Kindermishandeling
SWOM**

Inhoud

Inleiding	2
Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling, toe te passen door de medewerkers van SWOM.	4
<i>Stap 1: In kaart brengen van signalen</i>	4
<i>Stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig, de mogelijkheid om het Veilig Thuis team te raadplegen.</i>	4
<i>Stap 3: Gesprek met de cliënt</i>	4
<i>Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling</i>	4
<i>Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden</i>	5
<i>Randvoorwaarden</i>	6

Inleiding

Dit is de meldcode van SWOM bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode is afgeleid van het basismodel zoals beschikbaar gesteld door de interdepartementale werkgroep van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. De meldcode heeft tot doel medewerkers te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met deze meldcode wordt beoogd om zo vroeg mogelijk vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling op het spoor te komen en daar adequaat naar te handelen. Deze meldcode is van toepassing op alle medewerkers die werkzaam zijn bij SWOM.

Het bij deze meldcode behorende stappenplan is bedoeld om medewerkers te ondersteunen bij het omgaan met de signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling.

Overwegende:

- dat SWOM verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling.
- dat SWOM als organisatie werk wil maken van het terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling en zich daarom verplicht tot het hanteren van deze meldcode die SWOM en medewerkers verplicht tot handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij SWOM op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen.
- dat SWOM een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen SWOM werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat SWOM in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt.
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan:
(dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld en andere vormen van huiselijk geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten.
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan:
iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.
- dat onder medewerkers in deze code wordt verstaan: de beroepskracht, de stagiair en de vrijwilliger die voor SWOM werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie ondersteuning, begeleiding en hulpverlening aanbiedt.
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).
- de Wet op de jeugdzorg.
- de Wet tijdelijk huisverbod;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- de beroepscode voor de maatschappelijk werker.
- het privacyreglement van SWOM.
- de verwijzindex voor jongeren.

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling c.q. stappenplan vast.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de cliënt of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, wordt door de medewerker van SWOM (na zo mogelijk overleg met een deskundige collega i.c. aandachtsfunctionaris) om een advies gevraagd bij het team Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding door de medewerker van SWOM gedaan worden zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kan overigens ook contact gezocht worden met de Raad voor de Kinderbescherming of met de crisisdienst van Veilig Thuis en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Eenmalige contacten

Als tijdens eenmalige contacten met cliënten signalen worden ontvangen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling, dan worden deze signalen besproken met een deskundige collega i.c. aandachtsfunctionaris(sen) en zo nodig gemeld bij Veilig Thuis.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling, toe te passen door de medewerkers van SWOM.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze in het cliëntdossier vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van een signaleringsinstrument.

Hebt u zelf geen contact met de kinderen van uw cliënt, dan kunt u toch signalen vastleggen over de situatie waarin deze kinderen zich mogelijk bevinden, als de toestand van uw cliënt daar aanleiding toe geeft.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, meldt de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de interne richtlijnen. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing. Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeldt dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.

Vermeldt de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie en, indien nodig, de mogelijkheid om het Veilig Thuis team te raadplegen.

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan het team Veilig Thuis. Leg de uitkomsten van de bespreking(en) vast in het cliëntdossier.

Beslis (in overleg met een collega of een medewerker team Veilig Thuis) of er overgegaan moet worden op de volgende stap: bespreek je vermoeden met de cliënt. Motiveer in het dossier de gemaakte keuze. Als het bespreken met de cliënt gevaar oplevert (voor de cliënt zelf of voor anderen), dan moet zorgvuldig worden afgewogen of deze stap ook daadwerkelijk wordt gezet. Het is verplicht deze beslissing te nemen in overleg met een collega of een medewerker van Veilig Thuis.

Stap 3: Gesprek met de cliënt

Bespreek de signalen met de cliënt. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de cliënt, raadpleeg dan een deskundige collega over de checklist met besprekpunten/toetspunten voor een overleg met een medewerker van Veilig Thuis.

1. leg de cliënt het doel uit van het gesprek.
2. beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. nodig de cliënt uit een reactie hierop te geven.
4. kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de cliënt, die van uzelf, of die van een ander in het geding is.
- als u goede redenen hebt te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met u zal verbreken.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of kindermishandeling

Weeg, in overleg met een collega en indien nodig een medewerker van Veilig Thuis, op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of

kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of kindermishandeling. Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie instrument.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

5a. Zelf hulp organiseren en effecten volgen.

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw cliënt en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp.
- volg de effecten van deze hulp.
- doe alsnog een melding bij Veilig Thuis als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld, dan kunt u meteen advies vragen aan een medewerker van Veilig Thuis.

5b. Melden en bespreken met de cliënt.

Kunt u uw cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meldt uw vermoeden bij Veilig Thuis.
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is.
- overleg bij uw melding met een medewerker Veilig Thuis, wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met uw cliënt (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

1. leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie.
3. in geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren.
4. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de cliënt, die van uzelf, of die van een ander in het geding is.
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met u zal verbreken.

5c. Samenwerking met ketenpartners huiselijk geweld en kindermishandeling

SWOM werkt ten behoeve van een adequate en effectieve toepassing van de meldcode en het stappenplan nauw samen met ketenpartners huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze samenwerking voltrekt zich op regionaal niveau:

De samenwerking op onderhavig terrein is vastgelegd in convenanten c.q. samenwerkingsovereenkomsten waarbij SWOM participant is.

Randvoorwaarden

Voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat, het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt SWOM er zorg voor dat:

- binnen de organisatie en in de kring van cliënten bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode.
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen in de code;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de medewerkers kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen in de code.
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie.
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren.
- afspraken worden gemaakt over de wijze waarop SWOM zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door cliënten in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen.

Aldus vastgesteld door de directie SWOM op

12 oktober 2017, te Montfoort.

Maria Hamers
directeur